

AVRUPADA UYANIŞ
COĞRAFI KEŞİFLER
RÖNESANS
REFORM
AYDINLANMA ÇAĞI
SANAYİ İNKILABI
FRANSIZ İHTİLALİ

COĞRAFI KEŞİFLER

15. ve 16. yüzyıllarda Avrupalılar tarafından yeni ticaret yolları bulmak amacıyla başlatılan gezilere **Coğrafi Keşifler** denir.

Coğrafi Keşiflerin Sebepleri

- Ticaret yollarının (İpek ve Baharat yolu) Müslümanların eline geçmesi
- Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşma isteği
- Pusulanın geliştirilmesi
- Gemicilik sanatındaki ilerlemeler
- Coğrafya bilgisinin ilerlemesi
- Efsane ve hurafelere inanmayan cesur gemicilerin yetişmesi

Zeki DOĞAN
sosyalciniz.net

Coğrafi Keşiflerin Sonuçları

- **Hristiyanlık yayıldı.** Buna karşılık dünyanın yuvarlak olduğu anlaşıncaya **kiliseye güven azaldı.** (dini)
- Keşfedilen yerlerde yetişen **birçok yeni bitki türü** tanındı. (kültürel)
- Avrupalıların, keşfettikleri yerleri sömürmesiyle **Sömürgecilik** başladı. (ekonomik)
- **Ticaret yolları değişti.** Akdeniz limanları ile **Baharat ve İpek Yolu önemini kaybederken** Hint Okyanusu kıyısındaki limanlar önem kazandı. (ekonomik)

Keşifler ve Kâşifler

Bartelmi Diaz - Ümit Burnu (1487).

Kristof Kolomb - Amerika Kıtası (1492).

Vasko do Gama - Hint Deniz Yolu (1498).

Ameriko Vespuçi - Amerika (1507).

Macellan & Del Kano (1522) Dünyayı dolaştı.

- Yeni keşfedilen ülkelerdeki altın ve gümüş gibi değerli madenler Avrupa'ya getirildi. **Avrupa'da ticaretle uğraşan kişiler** (Burjuva sınıfı) **zenginleşti.** Toprak sahibi soylular eski güçlerini kaybettiler. (sosyal-ekonomik)
- **Zenginleşen Avrupalılar, kültür ve sanat hareketlerini desteklediler.** Böylece, Avrupa'da **Rönesans'ın doğmasına** ortam hazırlamış oldu. (kültürel)

RÖNESANS

Zeki Doğan- sosyalciniz.net

"Yeniden doğuş" anlamına gelir. 15. ve 16. yüzyılda Avrupa'da **edebiyat, bilim ve güzel sanatlar** alanında meydana gelen gelişmelere verilen addır.

Rönesans'ın Nedenleri

- Coğrafi Keşiflerle zenginleşen **Avrupa'da bilim ve sanata önem verilmesi**
- **Eski Yunan ve Roma dönemine ait eserlerin incelenmesi**
- **Kağıt ve matbaanın** kullanılmasıyla bilgi ve düşüncelerin geniş alanlara yayılması
- **İstanbul'un fethiyle İtalya'ya giden bilginlerin yaptıkları çalışmalar**
- **İslami bilimsel eserlerin Avrupa dillerine çevrilmesi**
- Bilim adamlarını destekleyen "**mesen**" sınıfının varlığı

❖ Rönesans ilk olarak **İtalya'da başlamıştır.**

- Bunda, ticaret yollarının kesişme noktasında olması, ekonomik refahı, Roma dönemine ait eserlerin burada olması ve özgür düşünce ortamının bulunması etkili olmuştur.

Rönesansın Temsilcileri

İtalya'da Dante, Boccaccio, Makyevel, Petrark, Leonardo Da Vinci, Mikel Anj, Donatello, Rafael, Bellini;
Fransa'da Albert Dürer, Francis Bacon, Montaigne,
İngiltere'de William Shakespeare;
İspanya'da Cervantes;
Almanya'da Martin Luther, Erasmus

Rönesansın Sonuçları

- ✓ **Skolastik düşünce zayıfladı**, serbest ve bilimsel düşünce doğdu.
- ✓ **Hristiyanlığın sanat ve düşünce üzerindeki baskısı sona erdi.**
- ✓ **Mimari, bilim, sanat ve edebiyatta** pek çok yeni eserler verildi.
- ✓ Avrupa'da **bilimsel gelişmelerin önü açıldı.**
- ✓ **Reform hareketlerine ve Aydınlanma Çağı'na** zemin hazırladı.

REFORM

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

16. yüzyılda Avrupa'da **Hristiyanlığın Katolik mezhebindeki bozulmalara tepki olarak** Almanya'da ortaya çıkan yeni düzenlemelere **reform** denir. **Düzeltilme, yenileme** anlamına gelir.

Reformun Nedenleri

- Rönesans ile birlikte **skolastik düşüncenin sarsılması ve düşünce özgürlüğünün oluşması**
- Kağıt ve matbaanın kullanılmasıyla **okur yazar oranının artması**
- **İncil'in farklı dillere çevrilmesi** sonucu İncil'in asıl içeriğinin öğrenilmesi ve din adamlarına olan güvenin azalması
- **Kilisenin Endüljans yetkisini kullanarak zenginleşmesi ve halkın bu gelişmelere tepkisi**

- Reform hareketleri, ilk olarak Almanya'da **Martin Luther** tarafından başlatılmıştır.
- **Luther, kilisenin uygulamalarına karşı çıkmış**, buna karşılık kilise, Luther'i dinden çıkarmış ve ölüme mahkûm etmiştir.
- Luther, **Katolik kilisesinin bu kararını protesto ettiği için** Luther taraftarlarına **Protestan** denilmiştir.

- ❖ Almanya'da **Protestanlık**, Fransa'da **Kalvenizm**, İngiltere'de **Anglikanizm** mezhepleri ortaya çıkmıştır.

Reformun Sonuçları

- Avrupa'da **yeni mezhepler ortaya çıkmış, mezhep birliği bozulmuş ve mezhep savaşları** yaşanmıştır.
- **Katolik kilisesine ve din adamlarına olan güven azalmıştır.**
- Okullar kilisenin elinden alınmış, **eğitim sistemi laik bir şekle dönüştürülmüştür.**
- Kilisenin elinde bulunan topraklar, halk tarafından paylaşılmıştır.
- **Bilimsel çalışmalar önündeki en büyük engel olan kiliseler, eski önemini kaybetmiştir.**

AYDINLANMA ÇAĞI

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

18. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan ve **her konuda akla öncülük tanıyan düşünce sistemine** "Aydınlanma", bu düşünce sistemi ile başlayan yeni döneme ise "**Aydınlanma Çağı**" adı verilir.

- Aydınlanma Çağı'nda her konuda **akıl üstünlüğüne**, bilimsel araştırmalarda **doğayı incelemeye, deney ve gözlem yapmaya** önem verildi.
- Bu dönemde **bilim, sanat, felsefe** ve **siyaset** alanlarında önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmıştır.

Kepler

Galileo

Newton

- Galileo, **Dünya'nın Güneşin etrafında döndüğünü** söyledi.
- Kepler, gezegenlerin hareketlerini inceledi.
- Newton, **yerçekimi (kütle çekim) kanunu** keşfetti.
- Descartes analitik geometriyi geliştirdi.
- Mozart ve Bach **müzik** alanında dünyaca bilinen eserler verdi.

- Aydınlanma Çağı'nda **toplum, doğa, insan, siyaset, ekonomi ve tarih** alanında yeni fikirler ve düşünürler ortaya çıktı.
- Aydınlanma Çağı'nda sosyal ve siyasi sorunlarla ilgilenen düşünürler (**Montesquieu, Voltaire, Jean Jacques Rousseau**) **Fransız İhtilali'nin oluşmasında** etkin rol oynadılar.

Montesquieu

Voltaire

Rousseau

❖ Aydınlanma Çağı'nda **bilim ve teknoloji**de meydana gelen gelişmeler **Sanayi İnkılâbının temelini oluşturdu.**

SANAYİ İNKILABI (ENDÜSTRİ DEVRİMİ)

18. yüzyılda İngiltere’de **buhar gücünün makinelerde kullanılmasıyla** başlayan **teknolojik gelişmelere** denir.

Sanayi İnkılabının Sonuçları

- İnsan ve hayvan gücüne dayalı üretimin yerini **makine gücü** almıştır.
- El tezgahları ve atölyeler kapanmış, **fabrikalar açılmış, mallar seri ve ucuz olarak üretilmeye başlanmıştır.**
- Pazar arayışı** ve **hammadde ihtiyacı** artmış, **sömürgecilik** hız kazanmıştır.
- İşçi sınıfı** ortaya çıkmış, **köyden şehre göç** başlamıştır.
- Kapitalizm, Liberalizm, Sosyalizm** gibi kavramlar ortaya çıkmıştır.
- Süveyş Kanalı** ve **Panama Kanalı** açılmış **uluslararası ulaşım ve ticaret gelişmiştir.**
- Sanayileşemeyen ülkeler sömürge durumuna düşmüştür.** Osmanlı ülkesi, kapitülasyonların da etkisiyle açık pazar haline gelmiş, **küçük esnaf** ve **Lonca teşkilatı** çökmüştür.

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Sanayi İnkılabının Osmanlı Devletine Etkileri

- Avrupalı devletler fabrikalarda ucuz ve seri üretim gerçekleştirirken **Osmanlı Devleti atölye gibi küçük işletmelerde üretim yapmaktaydı.**
- Daha yüksek fiyata mal olan yerli ürünlerin, Avrupalı ürünlerle rekabet gücü azaldı. **Osmanlı toprakları Avrupalı devletler açısından ham madde temin edilecek bir kaynak ve aynı zamanda üretilen malların satılacağı bir pazar haline geldi.**

FRANSIZ İHTİLALİ/DEVİRİMİ

Zeki DOĞAN – sosyalciniz.net

Fransız İhtilali, 1789 yılında Fransa'da meydana gelen bir halk hareketidir/ayaklanmasıdır.

Fransız İhtilalinin Nedenleri

- Fransa'nın **koyu** bir mutlakiyetle/krallıkla yönetilmesi
- **Krallık yönetiminin halk üzerindeki baskısı**
- **Aydınlanma Çağı düşünürlerinin etkisi**
- **Halkın ağır vergiler altında ezilmesi**
- **Halkın sınıflara ayrılmış olması ve eşitliğin olmaması**
- **Amerika ve İngiltere'de yaşanan demokratik gelişmeler**

Fransız İhtilalinin Sonuçları

- **Yeniçağ sona ermiş ve Yakınçağ başlamıştır.**
- Krallık yönetimi yıkılmış, **cumhuriyet ilan edilmiştir.**
- **Adalet, eşitlik, özgürlük, insan hakları, demokrasi, milli irade ve milliyetçilik** gibi düşünceler ortaya çıkmıştır.
- **Milliyetçilik düşüncesi** çok uluslu imparatorluklarda **azınlık isyanlarına ve parçalanmalara** neden olmuştur.

Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devletine Etkileri

Olumlu Etkisi

- Fransız İhtilali ile ortaya çıkan **adalet, eşitlik, özgürlük, demokrasi** gibi ilkeler Osmanlı Devleti'nde de etkili olmuş, bu da **demokratikleşme çalışmalarının** yapılmasını zorunlu kılmıştır.
- *Tanzimat ve Islahat Fermanları, I. Meşrutiyet ve II. Meşrutiyet gibi...*

Olumsuz Etkisi

- Fransız İhtilali ile ortaya çıkan özgürlük ve milliyetçilik düşüncesi Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletlerde **isyanlara** neden oldu.
- *Milliyetçilik akımının etkisi ve Avrupalı devletlerin kışkırtmalarıyla **azınlık isyanları** ortaya çıktı. Osmanlı Devleti parçalanma tehlikesi geçirdi.*